

Sytuacja demograficzna a nabór do szkół na lata 2025 -2030. Analiza w świetle konsekwencji dla szkół, dla których Powiat Nowotomyski jest organem prowadzącym

– materiał przygotowany dla Komisji Edukacji, Zdrowia, Sportu, Kultury i Polityki Społecznej Rady Powiatu Nowotomyskiego.

1. Wstęp

Aktualne, negatywne trendy demograficzne w Polsce nie będą miały znaczącego wpływu na nabór do szkół ponadpodstawowych w latach 2025 -2030. Na terenie powiatu nowotomyskiego funkcjonują 32 szkoły podstawowe, które w najbliższych latach opuszczać będzie ustabilizowana liczba absolwentów wynosząca ok. 900 w skali powiatu. Przyjmując, iż do szkół, dla których powiat jest organem prowadzącym przychodzić będzie ok. 75% tej młodzieży, nie nastąpią większe zmiany w liczebności uczniów, co pozytywnie wpływać będzie na organizację pracy szkół, w tym na stabilne zatrudnienie.

Liczba absolwentów szkół podstawowych znajdujących się w granicach powiatu nowotomyskiego w latach 2025 – 2030 przedstawia się następująco:

- 2025 r. – 857 absolwentów
- 2026 r. – 904
- 2027 r. – 919
- 2028 r. – 954
- 2029 r. – 920
- 2030 r. - 929

2. Analiza liczby uczniów kończących naukę w powiatowych szkołach ponadpodstawowych w latach 2025 – 2030.

Analizując liczbę absolwentów w badanym okresie, bazujemy zarówno na rzeczywistych wartościach uczniów, których aktualnie mamy w szkołach (liczby bez oznaczeń), jak i na prognozie ich naboru w latach następnych. Oznaczone indeksami (*) liczby to prognoza naboru w poszczególnych typach szkół od roku 2028.

Tabela 1. Rzeczywista i prognozowana liczba absolwentów w szkołach prowadzonych przez PNT na lata 2025 -2030.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
ZS1NT	199	304	271	124 + 25* = 149	36 + 130** + 25*** = 191	25**** + 100***** + 90***** = 215
ZS2NT	299	300	302	191 + 100* = 291	63 + 100*** = 163	100**** + 80***** = 180
ZSRCKU	65	65	158	187	28	70*****
ZS1zb.	150	186	162	35 + 40*	50** + 50***	50 **** + 50***** = 100
RAZEM	713	855	870	537 + 165* = 702	127 + 180** + 165*** = 472	165**** 150***** 240***** = 565

* przewidywany nabór kandydatów do szkół branżowych I stopnia w roku 2025, którzy w roku 2028 szkołę ukończą.

** przewidywany nabór kandydatów do liceów w roku 2025, którzy w roku 2029 szkołę ukończą.

*** przewidywany nabór do szkół branżowych w roku 2026, którzy w roku 2029 szkołę ukończą.

**** przewidywany nabór do szkół branżowych w roku 2027, którzy w roku 2030 szkołę ukończą.

***** przewidywany nabór do liceów w roku 2026, którzy w roku 2030 szkołę ukończą.

***** przewidywany nabór do techników w roku 2025, którzy w roku 2030 szkołę ukończą.

3. Uwagi do prognozowania naboru

Ostatnie 3 lata nie są miarodajne jeśli chodzi o prognozowanie liczby kandydatów, którzy zdecydują o wyborze jednej ze szkół prowadzonych przez powiat. W latach 2022 i 2023 mieliśmy do czynienia ze zwiększonym naborem (tzw. podwójne roczniki), natomiast w roku 2024 nastąpił tzw. pusty rocznik. W tych latach notowaliśmy faktyczny nabór na poziomie 90-100 % liczby absolwentów klas ósmych w danym roku. Natomiast, przeciętna liczba uczniów klas ósmych w szkołach podstawowych na terenie powiatu nowotomyskiego wynosiła w ostatnich latach ok. 900 – 950, a przeciętny nabór wynosił ok. 75% tej liczby. Dlatego przy prognozowaniu naboru od roku 2025 przyjęto wskaźnik naboru na poziomie 75% liczby absolwentów szkół podstawowych z danego roku.

% absolwentów szkół podstawowych z terenu powiatu wybierających nasze szkoły w latach 2022-2024:

2024 – nabór 401 na 395 absolwentów z naszego powiatu;

2023 – nabór 1190 na 1347 absolwentów z naszego powiatu;

2022 – nabór 1179 na 1289 absolwentów z naszego powiatu.

4. Prognoza naboru do szkół na lata 2025 -2030

Stan wyjściowy – 2025 rok

- w roku szkolnym 2024-2025 liczebność w szkołach prowadzonych przez PNT wynosi 3125 uczniów;
- liczebności w szkołach dla młodzieży w roku szkolnym 2024-2025 są następujące:
 - ZS1NT – 934 uczniów
 - ZS2NT – 1155 uczniów
 - ZSRCKU – 503 uczniów
 - ZS1Zb. – 533 uczniów

Nabór 2025

- Przewidywany nabór na podstawie ankiet wynosi 648 kandydatów, a szkoły opuści 713 absolwentów.
- Ogólna liczebność szkół zmieni się nieznacznie, nadal w szkołach będzie ponad 3000 uczniów, ponieważ najliczniejsze nabory z lat 2022 i 2023 są aktualnie w 2 i 3 klasach.
- W tym roku szkoły branżowe opuszczą pierwsi absolwenci z tzw. podwójnego rocznika z roku 2022.
- Zmienić się może liczebność w poszczególnych szkołach, ale w zakresie nie większym niż ± 100 osób.

Nabór 2026

- Szkoły opuści 855 absolwentów, a prognozowany nabór wynieść może 678 kandydatów (czyli 75% z ogólnej liczby ósmoklasistów w SP w powiecie).
- W tym roku licea opuszczą pierwsi absolwenci z tzw. podwójnego rocznika z roku 2022 oraz absolwenci szkół branżowych z podwójnego rocznika z roku 2023.
- Ogólna liczebność w szkołach po kilku latach spadnie poniżej 3000 uczniów w szkołach dla młodzieży.

Nabór 2027

- Szkoły opuści 870 absolwentów, a prognozowany nabór wynieść może 690 kandydatów (czyli 75% z ogólnej liczby ósmoklasistów w SP w powiecie).
- W tym roku licea i technika opuszczą zwiększona liczba absolwentów z tzw. podwójnego rocznika z lat 2022 oraz 2023.
- Ponownie spadnie ogólna liczebność w szkołach, przypuszczalnie do poziomu ok. 2800 uczniów w szkołach dla młodzieży.

Nabór 2028

- Szkoły opuści 702 absolwentów, z czego 537 stanowią obecni uczniowie, a pozostali to przewidywany nabór kandydatów do szkół branżowych I stopnia w roku 2025. Prognozowany nabór wynieść może 650 kandydatów (czyli 75% z ogólnej liczby ósmoklasistów w SP w powiecie).
- W tym roku technika opuści zwiększona liczba absolwentów z tzw. podwójnego rocznika z lat 2023 oraz grupa absolwentów szkół branżowych, których przewidujemy nabrać w roku 2025.
- Ogólna liczebność w szkołach będzie na poziomie ok. 2750 uczniów w szkołach dla młodzieży.

Nabór 2029

- Szkoły opuści 472 absolwentów, z czego 127 stanowią obecni uczniowie, a 165 to prognozowana liczba naboru do szkół branżowych z roku 2025, natomiast prognozowany nabór wynieść może 690 kandydatów (czyli 75% z ogólnej liczby ósmoklasistów w SP w powiecie).
- W tym roku technika opuści grupa absolwentów z tzw. pustego rocznika z roku 2024, absolwentów liceów z roku 2025 oraz absolwentów szkół branżowych z naboru w roku 2026.
- Ogólna liczebność w szkołach oscylować będzie na poziomie 2950 uczniów.

Nabór 2030

- Szkoły opuści 565 absolwentów, natomiast prognozowany nabór wynieść może ok. 700 kandydatów (czyli 75% z ogólnej liczby ósmoklasistów w SP w powiecie).
- W tym roku technika opuści grupa absolwentów z naboru w roku 2025, 150 to absolwenci liceów z naboru w roku 2026, a 165 to prognozowana liczba naboru do szkół branżowych z roku 2027
- Ogólna liczebność w szkołach wzrośnie po kilku latach do poziomu ok. 3100 uczniów.

Stan docelowy – 2030 rok

- w roku szkolnym 2030-2031 prognozowana liczebność w szkołach prowadzonych przez PNT wyniesie ok. 3100 uczniów;
- liczebności w szkołach dla młodzieży w roku szkolnym 2030-2031 mogą kształtować się następująco:
 - ZS1NT – 1100 uczniów
 - ZS2NT – 1200 uczniów
 - ZSRCKU – 400 uczniów
 - ZS1Zb. – 400 uczniów

5. Możliwe odchylenia od wartości prognozowanych

Na rzeczywiste wartości naboru do szkół w kolejnych latach oraz na liczebność młodzieży szkolnej w szkołach, dla których powiat jest organem prowadzącym wpływ będzie miało wiele czynników, które mogą prowadzić do odchylenia w stosunku do wartości prognozowanych. Wymienić należy najważniejsze:

- suwerenne i niezależne od organu prowadzącego decyzje młodzieży co do wyboru szkoły, jej typu oraz profilu/zawodu;
- popularność szkół ponadpodstawowych w powiecie nowotomyskim prowadzonych przez inne organy prowadzące oraz szkół poza naszym powiatem;
- atrakcyjność i popularność poszczególnych kierunków w szkołach – utworzenie nowych kierunków, rezygnacja z kierunku, dodatkowe oddziały na wybranym kierunku;
- decyzje organu prowadzącego w zakresie zatwierdzenia limitów przyjęć do szkół;
- odsetek kandydatów spoza powiatu nowotomyskiego wybierający w danym roku szkoły w powiecie nowotomyskim;
- losy młodzieży szkolnej będącej uchodźcami wojennymi i dalsza polityka państwa w sprawach migracyjnych.

6. Wnioski i rekomendacje

Na podstawie danych statystycznych oraz prognozy można wyciągnąć następujące wnioski oraz zaproponować rekomendowane działania organu prowadzącego szkoły:

- Badany okres lat 2025 – 2030 nie daje większych oznak skutków złej sytuacji demograficznej, co zwiastuje stabilne funkcjonowanie wszystkich szkół ponadpodstawowych, dla których powiat jest organem prowadzącym;
- Zasadniczo, liczebność młodzieży w szkołach będzie podlegać w następnych latach niewielkim fluktuacjom związanym z nietypowymi naborami w latach 2022-2024, ale docelowo w roku 2030 powinna oscylować wokół liczebności obecnej tj. ok. 3100 uczniów;
- Zwrócić należy uwagę, iż nastąpi przejściowe odciążenie lokalowe szkół (głównie w roku 2027 i 2028), ale w dalszym ciągu szkoły będą funkcjonować przy pełnym wykorzystaniu swojej bazy;
- Prawdopodobnie, w roku 2030 liczebność szkół dużych wzrośnie w stosunku do roku obecnego, natomiast szkoły mniejsze wrócą do niższych niż obecne wartości uczniów;
- Organ prowadzący może nieco regulować liczebności w poszczególnych szkołach poprzez promowanie/wspieranie kierunków ważnych z punktu widzenia rynku pracy, ale które borykają się ze słabym naborem w ostatnich latach;
- Zaleca się, aby w ramach polityki oświatowej powiatu dążyć do optymalnego rozkładu liczby uczniów w poszczególnych szkołach tj. dwie duże jednostki o liczebności ok. 1000 uczniów oraz dwie średnie szkoły o liczebności ok. 500 uczniów;
- Skoro prognoza naboru młodzieży jest dla szkół pozytywna, to jednocześnie zwiastuje to duże wyzwania w zakresie rekrutacji wykwalifikowanej kadry pedagogicznej;
- Nie ma powodów dla organu prowadzącego do zmian w sieci szkół ponadpodstawowych.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Usług Wspólnych
w Nowym Tomysku

Marek Nierckowiak

15.05.2024r.